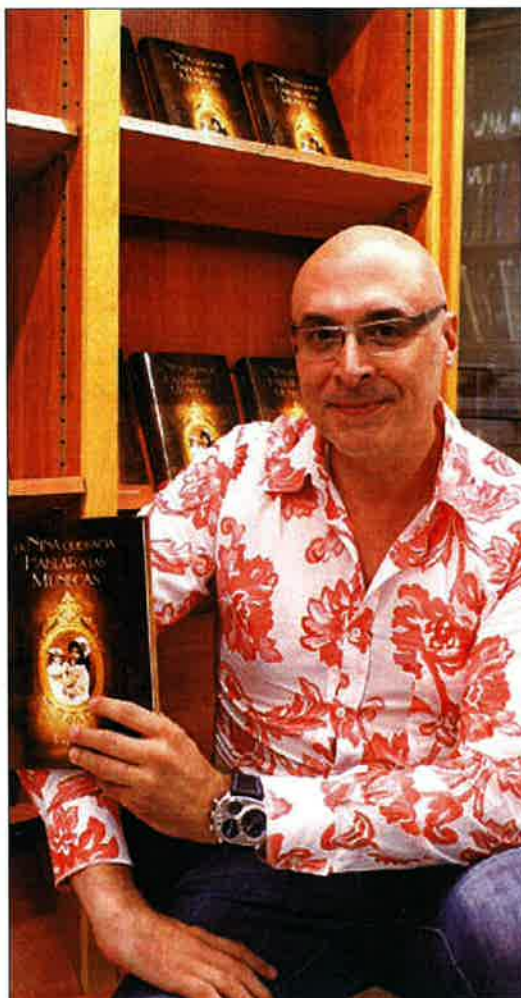

ENTREVISTA / Pep Bras

“Els records són mentida, sempre”

A aquest pas, les seves camises cridaneres seran tan conegudes com les americanes de Sala i Martín. Pep Bras (Premià de Mar, 1962) traspua simpatia, entusiasme i una mitja rialla perenne, a cops sorneguera, a cops tendra, que no pot amagar una capacitat de comunicar aclaparadora. Li agrada parlar tant com escoltar. I té moltes coses per explicar, mentre es diverteix. Va venir a Lleida a presentar-nos la seva darrera novel·la, *La niña que hacía hablar a las muñecas*, editada per *Alevosía* de Ediciones Siruela, i vam tenir la sort que ens en parlés. I en vam aprendre, mentre ens divertíem.

LLEIDA ROSA PEROY

SELENA GARCÍA

— **Vostè és un escriptor molt precoç, als dinou anys ja havia tret el seu primer llibre.**

Sí! I abans i tot havia guanyat el concurs de la Coca-Cola! (riu) Però als dinou anys vaig fer un poemari que, afortunadament, s'ha perdut... crec que els vaig comprar tots jo. Eren horribles, els típics poemes que s'escriuen de molt jove i que hauria d'haver guardat en un calaix. Demano perdó públicament.

— **I després de 20 novel·les escrites i centenars de guions per ràdio i tele ens presenta la seua novel·la més ambiciosa, que ha qualificat de 'biografia falsa'.**

Exacte. És un gènere en el qual em sento molt còmode, i que ja he aplicat en les tres darreres novel·les. A l'Edat dels monstres, faig un retrat de la meua infantesa, on apareixen tots els personatges de la meua vida, els meus pares, la meua germana, a Premià, on visc, i els faig viure una vida totalment inventada. Al meu pare li faig tenir una amant... amb la qual cosa al poble es va muntar un pollastre considerable. Però em vaig divertir molt!

— **‘La niña que hacía hablar a las muñecas’ té part de realitat, però...**

Sí. Els personatges i molts elements històrics ho són. Però és ficció, forçosament, perquè jo no vaig estar a Brasil el 1909, ni a París als anys vint. I encara que hi hagués estat, els records són mentida, sempre.

— **La novel·la té dues parts molt diferenciades, com vostè diu. Gairebé són dues novel·les en una?**

Sí. La primera part, que passa a la selva, és l'enamorament i en aquest context gairebé era inevitable que em vingués al cap el realisme màgic.

— **Un homenatge a ‘Cien años de soledad’, de Gabriel García Márquez?**

Sí, no me n'amago. García Márquez deia que ell no feia realisme màgic. Que ell ho vivia així. Jo no ho he viscut, però els fets, el naufragi, la selva, la passió... requerien

aquest tipus de tractament.

— **I després, la segona part. París i el cosmopolitisme.**

Exacte. Hi ha un cop de destrall, al mig del llibre, o un joc de miralls, digues-li com vulguis. Però la veu narrativa canvia absolutament. Passem d'un lloc on el temps és relatiu, on tot és lent i gairebé xafigós, a la modernitat més absoluta, amb l'efervescència del París dels anys vint. La màgia i la ventríloquia tenen un paper fonamental. La vida es viu mesurant el temps, amb un *crescendo* molt palès. I, sense voler fer cap espòiler, al final hi ha un capítol on la vida i la mort depenen d'uns segons, en un truc de màgia. El gir en l'estil narratiu és de 180 graus.

— **Però el lector ho percep amb naturalitat.**

És el que pretenia, que no es notés! (riu) El personatge de la Sion, la meua àvia, em serveix de fil conductor en aquesta transició. La neua que arriba a París després de viure a la selva i es troba un món absolutament desconegut. Jo volia explicar-ho a través de la seva mirada ingènua.

— **Recupera l'art de la ventríloquia, que sembla haver desaparegut.**

Ho sembla, però n'hi ha i de molt bons. Si fóssim a França, coneixeríem Paco Sanz, un referent de la ventríloquia. I a l'Estat espanyol hi ha molt bons ventrílochs, però no són en el circuit comercial, com ha passat amb la màgia, per exemple. En el llibre reivindico aquests artistes, d'alguna manera.

— **Ha comentat que gràcies a haver-se quedat a l'atur va po-**

der acabar la novel·la.

És que no tenia temps, em faltaven hores. I fa dos anys, quan em van fer fora d'El Terrat, tenia dues opcions: o deprimir-me o fer la novel·la, que ja tenia començada però a ritme molt lent. I vaig decidir acabar-la. He de dir que la heroïna va ser la meua dona, que m'hi va empenyer.

— **Va començar a escriure guions arran d'haver guanyat ‘La sonrisa vertical’, el 1989, quan el crida Isabel Genio.**

Sí, en aquella època feia un programa de ràdio nocturn, *No solo de día vive el hombre*. Jo havia d'escriure tres o quatre contes diaris. Va ser un entrenament brutal.

— **I des d'aleshores.**

Exacte. Mentrestant, compaginava l'escriptura, que per mi és una necessitat. Em cal escriure.

— **Per què l'ha escrita en català?**

El meu idioma natural per escriure és el català, però la meua feina de guionista, de moltíssimes

hores, era en castellà, en els darrers anys. A més, quan va néixer la meua filla Alba vaig fer una pausa en la literatura: vaig fer de papa (sornriu). Quan vaig voler tornar a escriure, no me'n sortia, en català. Vaig passar-me al castellà i a l'endemà ja portava cent pàgines. És curiós...

— **Tindrà una segona part, es- però...**

Ja l'estic escrivint! Serà una trilogia. Perquè si no, hagués estat un llibre tan gruixut que no es podria portar a la piscina per llegir-lo, hauria costat 55 euros mínim i no n'hauria venut ni un, segur. I vaig decidir dividir-lo en tres parts. Ara estic escrivint la preqüela, que tindrà com a marc l'Exposició Universal de París i la de Barcelona i el coprotagonista serà Gaudí. I t'ho dic ara, perquè l'any que ve volen canonitzar-lo. I com que el llibre sortirà posteriorment, la gent em dirà: “Clar, has aprofitat aquest fet per escriure la novel·la”. Doncs no. Declaro solemnement que ja ho tenia pensat i escrit molt abans. Queda dit i tu n'ets testimoni! (riu). I si no em canvien el títol, serà *El dragón en la ciudad de las bombas*. I la tercera, explicarà la història del Joan i la Sion després de *La niña que hacía hablar a las muñecas*. He escrit la part del mig.

— **S'esperava l'èxit d'aquesta novel·la?**

No. Era impossible preveure-ho. I abans que sortís físicament, Alemanya i Holanda ja havien comprat els drets. Estic al·lucinat. A més, he descobert que a Alemanya s'organitzen lectures d'obres literàries. El públic alemany paga un diner per sentir-te llegir, en castellà, un fragment de la teua obra. Definitivament, és un altre tipus de mentalitat i concepció de la cultura.

— **El percentatge de ficció i realisme forma part de l'encant, del seu joc amb el lector?**

Clar. Qualsevol cosa és ficció, inclús els records. L'escriptor Mark Twain té una frase que m'encanta, la vaig llegir en castellà: “Yo de pequeño solía recordarlo todo, hubiese sucedido, o no”. I l'escriptura és això. Com la teoria del pensament paradigmàtic i el pensament narratiu. O el que és el mateix: el pensament adult i el pensament infantil. El nen juga constantment, no calcula, pensa de manera lúdica. No cal ser escriptor per tenir pensament narratiu. Conec persones que no escriuen que són absolutament genials. Però cal tenir pensament narratiu per ser escriptor. Cal conservar un punt de la bogeria infantil que perdem quan ens fem grans. I quan escric he de divertir-me, creant-me trampes a mi mateix i també al lector. Des d'aquest punt de vista, tot és ficció, necessàriament (sornriu).

“Cal conservar un punt de la bogeria infantil que perdem quan ens fem grans”

